

АНАЛІЗ РЕГУЛЯТОРНОГО ВПЛИВУ
проекту наказу Міністерства фінансів України
«Про внесення змін до деяких нормативно-правових актів Міністерства
фінансів України»

I. Визначення проблеми

З 01 січня 2025 року набрала чинності оновлена Регіональна конвенція про пан-євро-середземноморські преференційні правила походження, ратифікована Законом України від 17 грудня 2024 року № 4148-IX «Про ратифікацію Рішення № 1/2023 Спільного комітету Регіональної конвенції про пан-євро-середземноморські преференційні правила походження від 07 грудня 2023 року про внесення змін до Регіональної конвенції про пан-євро-середземноморські преференційні правила походження» (далі – оновлена Конвенція ПЄМ).

При цьому з цієї ж дати втратили чинність:

правила походження Регіональної конвенції про пан-євро-середземноморські преференційні правила походження (далі – первинна редакція правил походження Конвенції ПЄМ), до якої Україна приєдналася згідно із Законом України від 08 листопада 2017 року № 2187-VIII;

альтернативні правила походження до Конвенції, схвалені Рішенням № 1/2023 Підкомітету Україна - ЄС з питань митного співробітництва від 16 листопада 2023 року про внесення змін до Протоколу I «Щодо визначення концепції «походження товарів» і методів адміністративного співробітництва» до Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони (далі – альтернативні правила).

Крім того, з 23 травня 2025 року набрали чинності перехідні правила до оновленої Конвенції ПЄМ, ратифіковані Законом України від 01 травня 2025 року № 4414-IX «Про ратифікацію Рішення № 2/2024 Спільного комітету Регіональної конвенції про пан-євро-середземноморські преференційні правила походження від 12 грудня 2024 року щодо внесення змін до Рішення № 1/2023 Спільного комітету з метою включення перехідних положень до змін до Регіональної конвенції про пан-євро-середземноморські преференційні правила походження, що застосовуються з 1 січня 2025 року».

Оновлена Конвенція ПЄМ порівняно з первинною редакцією правил походження Конвенції містять новації та спрощення для суб'єктів господарювання щодо підтвердження преференційного походження товарів з України.

На сьогодні митними органами із застосуванням вказаних преференційних правил походження здійснюється підтримка експорту (реекспорту) товарів з України до країн Європейського Союзу шляхом видачі сертифікатів з перевезення (походження) товару EUR.1 (далі – сертифікат EUR.1) у Порядку, встановленому наказом Міністерства фінансів України від 02 березня 2021 року № 139 (далі –  № 139), а також забезпечується відповідно до наказу



Державна митна служба України
№ 1/15-03/5.1/3651 від 11.06.2025
Підписувач Звягінцев Сергій Борисович
Сертифікат 3FAA9288358EC00304000000350E31003446DE00
Дійсний з 16.01.2025 14:48:24 по 14.01.2027 14:48:24

Міністерства фінансів України від 07 жовтня 2014 року № 1013 «Про затвердження Порядку надання та анулювання митницею статусу уповноваженого (схваленого) експортера» (далі – наказ № 1013) адміністрування в Україні інституту уповноважених (схвалених) експортерів, які мають можливість без оформлення сертифіката EUR.1 самостійно декларувати преференційне походження товарів на комерційних документах (інвойсах).

Водночас вказані нормативно-правові акти Міністерства фінансів України з питань підтвердження преференційного походження товару з України не містять окремих положень оновленої Конвенції ПЄМ щодо:

подання документів, необхідних для видачі сертифікатів EUR.1, що свідчать про обробку чи переробку матеріалів в державах–учасниках Конвенції без отримання преференційного статусу походження та про доставку товарів походження з України до держав, з якими Україною укладено міжнародні угоди про вільну торгівлю;

можливість видачі сертифіката EUR.1 після здійснення експорту (реекспорту) товарів після здійснення експорту (реекспорту) товарів через відсутність інформації про кінцевий пункт призначення товарів, визначений під час їх транспортування або зберігання та після можливого поділу партії товарів в державі транзиту товару;

зазначення в документах, що підтверджують преференційне походження товарів з України, вагових характеристик матеріалів непреференційного походження, використаних при виробництві кінцевого товару.

Існуючий механізм не передбачає видачу митними органами сертифікатів з перевезення товару EUR.1 із застосуванням положень оновленої Конвенції ПЄМ, що ускладнює доступ товарів українського походження на зовнішні ринки на пільгових умовах оподаткування, та не сприяє підвищенню рівня конкурентоспроможності вітчизняної продукції.

Метою розроблення проекту наказу Міністерства фінансів України «Про внесення змін до деяких нормативно-правових актів Міністерства фінансів України» (далі – проект наказу) є забезпечення реалізації положень оновлена Регіональна конвенція про пан-євро-середземноморські преференційні правила походження, ратифікована Законом України від 17 грудня 2024 року № 4148-IX «Про ратифікацію Рішення № 1/2023 Спільного комітету Регіональної конвенції про пан-євро-середземноморські преференційні правила походження від 07 грудня 2023 року про внесення змін до Регіональної конвенції про пан-євро-середземноморські преференційні правила походження», шляхом актуалізації положень нормативно-правових актів Міністерства фінансів України з питань підтвердження преференційного походження товарів з України, а також уточнення переліку документів, необхідних для видачі сертифікатів EUR.1, в тому числі уточнення випадків видачі сертифіката EUR.1 після здійснення експорту (реекспорту) товарів, підтвердження преференційного походження товарів з України з урахуванням вагових характеристик матеріалів непреференційного походження, використаних при

виробництві кінцевого товару.

Основні групи (підгрупи), на які проблема справляє вплив:

Групи (підгрупи)	Так	Ні
Громадяни		+
Держава	+	
Суб'єкти господарювання,	+	
у тому числі суб'єкти малого підприємництва*	+	

* Питому вагу суб'єктів малого підприємництва зазначити неможливо, оскільки проблема однаково впливає на всіх суб'єктів господарювання незалежно від рівня доходу.

Врегулювання зазначеного питання не може бути здійснено за допомогою: ринкових механізмів, оскільки такі питання регулюються виключно нормативно-правовим актом;

чинного регуляторного акта, оскільки він не дає змоги усунути зазначені проблеми.

II. Цілі державного регулювання

Цілями державного регулювання у цій сфері є:

реалізація положень оновленої Конвенції ПЄМ шляхом змін до нормативно-правових актів з питань підтвердження преференційного походження товарів з України;

доповнення переліку документів, необхідних для видачі сертифікатів з перевезення товару EUR.1, зокрема документами, що свідчать про обробку чи переробку матеріалів в державах-учасниках Конвенції без отримання преференційного статусу походження та про доставку товарів походження з України до держав, з якими Україною укладено міжнародні угоди про вільну торгівлю;

можливість видачі сертифіката EUR.1 після здійснення експорту (реекспорту) товарів у випадку відсутності інформації про кінцевий пункт призначення товарів, визначений під час їх транспортування або зберігання та після можливого поділу партії товарів у державах транзиту товару;

зазначення в документах, що підтверджують преференційне походження товарів з України, вагових характеристик матеріалів непреференційного походження, використаних при виробництві кінцевого товару.

III. Визначення та оцінка альтернативних способів досягнення цілей

1. Визначення альтернативних способів

Вид альтернативи	Опис альтернативи
Альтернатива 1	Залишити наказ Міністерства фінансів України без змін
Альтернатива 2	Прийняти проект наказу Міністерства фінансів України «Про внесення змін до деяких нормативно-правових актів Міністерства фінансів України»

* Інших альтернативних способів досягнення основної мети, ніж прийняття зазначеного регуляторного акта, не існує.

2. Оцінка вибраних альтернативних способів досягнення цілей

2.1. Оцінка впливу на сферу інтересів держави.

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1	Залишаючи чинне регулювання без змін, вигоди відсутні	1) Відсутність документів, що свідчать про обробку чи переробку матеріалів в державах-учасниках Конвенції без отримання преференційного статусу походження та про доставку товарів походження з України до держав, з якими Україною укладено міжнародні угоди про вільну торгівлю. 2) Неможливість пільгового режиму оподаткування товарів українського походження на умовах Альтернативних правил походження. 3) Негативний вплив на конкурентоспроможність товарів українського походження на зовнішніх ринках. 4) Відсутня можливість видачі сертифіката EUR.1 після здійснення експорту (реекспорту) товарів через відсутність інформації про кінцевий пункт призначення товарів, визначений під час їх транспортування або зберігання та після можливого поділу партії товарів в державі транзиту товару. 5) Неможливість використання суб'єктами господарювання статусу уповноваженого (схваленого) експортера

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
		відповідно до оновленої Конвенції ПЄМ.
Альтернатива 2	Вигоди високі, оскільки прийняття нового регуляторного акта надасть можливість митним органам: видавати сертифікати EUR.1 та надавати суб'єктам господарювання статус уповноваженого (схваленого) експортера на умовах оновленої Конвенції ПЄМ; видавати сертифікат EUR.1 після здійснення експорту (реекспорту) товарів у випадку відсутності інформації про кінцевий пункт призначення товарів, визначений під час їх транспортування або зберігання та після можливого поділу партії товарів в державах транзиту товару; видавати сертифікат EUR.1 на товари із застосуванням кумуляції до матеріалів, які пройшли обробку чи переробку в державах-учасниках Конвенції без отримання преференційного статусу походження; забезпечити можливість підтвердження преференційного походження товарів з України з урахуванням вагових характеристик матеріалів неpreferenційного походження, використаних при виробництві кінцевого товару;	Додаткові витрати відсутні

2.3. Оцінка впливу на сферу інтересів суб'єктів господарювання.

Відповідно до норм статті 455 Митного кодексу Держмитслужбою ведеться облік осіб, які під час провадження своєї діяльності є учасниками відносин, що регулюються законодавством України з питань митної справи без їх розподілу на суб'єктів великого, середнього та малого підприємництва;

З огляду на викладене поділ осіб, які підпадають під дію регулювання, здійснено з урахуванням обсягів експортних операцій здійснених суб'єктами господарювання із сертифікатами EUR.1.

За даними інформаційних систем Держмитслужби протягом 2024–2025 років станом на 01.06.2025 експортні операції здійснено 6055 суб'єктами господарювання із застосуванням сертифікатів з перевезення товару EUR.1 у кількості 296 217 штук.

Показник	Великі	Середні	Малі	Мікро	Разом
Кількість суб'єктів					

господарювання, що підпадають під дію регулювання одиниць	89	1789	2387	1790	6055
Питома вага групи у загальній кількості, відсотків*	1 відсоток	30 відсотків	39 відсотків	30 відсотків	X

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1	У разі залишення чинного наказу без змін вигоди відсутні, оскільки проблема залишається невирішеною	1) Витрати фінансові на сплату мита при імпорті в країнах призначення у зв'язку з відсутністю документів, що підтверджують походження товарів з України на умовах Альтернативних правил. 2) Часові затрати на оформлення товарів без документального підтвердження походження товарів з України.
Альтернатива 2	Реалізація норм проєкту наказу забезпечить: отримання суб'єктами господарювання сертифікатів EUR.1 та статусу уповноваженого (схваленого) експортера на умовах оновленої Конвенції ПЄМ; після експорту (реекспорту) товарів видачу сертифікатів EUR.1 у випадку відсутності інформації про кінцевий пункт призначення товарів, визначений під час їх транспортування або зберігання та після можливого поділу партії товарів у державах транзиту товару; залучення до виробництва в Україну матеріалів, які пройшли обробку чи переробку в державах-учасниках Конвенції без отримання преференційного статусу походження.	Додаткові витрати відсутні

IV. Вибір найбільш оптимального альтернативного способу досягнення цілей

Рейтинг результативності (досягнення цілей під час вирішення проблеми)	Бал результативності (за чотирибальною системою оцінки)	Коментарі щодо присвоєння відповідного бала
Альтернатива 1	1	Не дає змоги досягнути поставлених цілей державного регулювання Проблема продовжує існувати
Альтернатива 2	3	Цілі прийняття регуляторного акта можуть бути досягнуті повною мірою

Рейтинг результативності	Вигоди (підсумок)	Витрати (підсумок)	Обґрунтування відповідного місця альтернативи у рейтингу
Альтернатива 1	У разі залишення чинного регулювання без змін вигоди відсутні, оскільки проблема залишається невирішеною	Залишення чинними нормативно-правових актів буде мати такі негативні наслідки: 1) Неможливість використання суб'єктами господарювання статусу уповноваженого (схваленого) експортера та видачі сертифіката EUR.1 відповідно до оновленої Конвенції ПЄМ. 2) Неможливість пільгового режиму оподаткування товарів українського походження на умовах оновленої Конвенції ПЄМ. 3) Негативний вплив на конкурентоспроможність товарів українського походження на зовнішніх ринках.	Є гіршою серед запропонованих альтернатив, оскільки не дає змоги досягнути поставлених цілей державного регулювання оптимальним способом
Альтернатива 2	Прийняття проєкту акта забезпечить реалізацію оновленої Конвенції ПЄМ, удосконалив	Витрати відсутні	Є найбільш оптимальною із запропонованих альтернатив, оскільки відповідає

Рейтинг результативності	Вигоди (підсумок)	Витрати (підсумок)	Обґрунтування відповідного місця альтернативи у рейтингу
	правове регулювання процедури видачі сертифіката EUR.1 після експорту (реекспорту) за заявою експортера та документального підтвердження походження матеріалів які пройшли обробку чи переробку в державах-учасниках Конвенції без отримання преференційного статусу походження.		вимогам регуляторної політики і досягає цілей державного регулювання

Рейтинг	Аргументи щодо переваги обраної альтернативи/причини відмови від альтернативи	Оцінка ризику зовнішніх чинників на дію запропонованого регуляторного акта
Альтернатива 1	У разі обрання альтернативи 1 експортери не зможуть документально підтвердити статус преференційного походження товарів українського походження на підставі оновленої Конвенції ПСМ та будуть позбавлені допуску їх на зовнішні ринки із застосуванням пільгового режиму оподаткування на умовах вільної торгівлі	Відсутні
Альтернатива 2	Альтернатива 2 забезпечить отримання експортерами сертифікатів EUR.1 відповідно до оновленої Конвенції ПСМ, підтримці товарів на зовнішніх ринках та підвищенню рівня конкурентоспроможності вітчизняної продукції	Ризики зовнішніх чинників на дію запропонованого регуляторного акта відсутні

V. Механізми та заходи, які забезпечать розв'язання визначеної проблеми

1. Механізм дії регуляторного акта.

Основним механізмом, що забезпечить розв'язання визначеної проблеми, є прийняття проєкту наказу Міністерства фінансів України «Про внесення змін до деяких нормативно-правових актів Міністерства фінансів України».

Реалізація положень наказу сприятиме збільшенню експорту товарів з України із застосуванням пільгового режиму оподаткування на умовах вільної торгівлі в країнах призначення товарів на основі оновленої Конвенції ПЄМ.

2. Організаційні заходи впровадження регуляторного заходу в дію.

Для впровадження проєкту наказу необхідно забезпечити інформування громадськості про вимоги регуляторного акта шляхом його оприлюднення в засобах масової інформації та на офіційному вебсайті Міністерства фінансів України.

Ризику впливу зовнішніх факторів на дію регуляторного акта немає.

Можлива шкода у разі недосягнення мети регуляторного акта не прогнозується.

Заходи, які необхідно здійснити суб'єктам господарювання: ознайомитися з новим регулюванням (пошук та опрацювання регуляторного акта в мережі «Інтернет»).

VI. Оцінка виконання вимог регуляторного акта залежно від ресурсів, якими розпоряджаються органи виконавчої влади чи органи місцевого самоврядування, фізичні та юридичні особи, які повинні впроваджувати або виконувати ці вимоги

Реалізація проєкту наказу не передбачає додаткових фінансових витрат органами виконавчої влади та відповідно додаткових видатків бюджету.

Державне регулювання не передбачає утворення нового державного органу (або нового структурного підрозділу діючого органу).

Виконання вимог регуляторного акта буде забезпечено існуючими у структурі митних органів підрозділами і буде здійснено в межах кошторисних витрат на утримання митних органів та асигнувань, передбачених на відповідний бюджетний рік для органів виконавчої влади.

Розрахунок витрат, які будуть виникати внаслідок дії регуляторного акта, одного суб'єкта господарювання великого та середнього підприємництва наведено у додатку 1.

Оскільки питома вага суб'єктів малого підприємництва (малих та мікропідприємств разом) у загальній кількості суб'єктів господарювання, на яких поширюється регулювання, перевищує 10 відсотків, здійснено розрахунок витрат на запровадження державного регулювання для суб'єктів малого підприємництва (тест малого підприємництва наведено у додатку 2).

VII. Обґрунтування запропонованого строку дії регуляторного акта

Строк дії регуляторного акта є необмеженим, оскільки акти законодавства, на виконання яких розроблено акт, мають необмежений строк дії.

Зміна строку дії регуляторного акта можлива в разі зміни положень актів законодавства, на виконання яких розроблено регуляторний акт.

VIII. Визначення показників результативності дії регуляторного акта

1. Додаткових надходжень до держбюджету та місцевих бюджетів не передбачається, оскільки регуляторним актом не запроваджуються нові податки і збори (обов'язкові платежі).

2. Дія акта поширюється на суб'єктів господарювання, які здійснюють експортні операції.

3. У зв'язку з прийняттям проєкту акта держава та суб'єкти господарювання не витрачатимуть додаткових коштів та часу на реалізацію його норм.

4. Рівень поінформованості суб'єктів господарювання щодо основних положень регуляторного акта – високий, оскільки проєкт акта оприлюднено на офіційному вебсайті Міністерства фінансів України (<http://www.minfin.gov.ua>) з метою отримання зауважень та пропозицій до нього.

Після прийняття акт буде оприлюднено у засобах масової інформації для ознайомлення з ним суб'єктами господарської діяльності, а також буде доведено до відома Держмитслужби та її територіальних органів.

5. Кількість виданих митними органами сертифікатів EUR.1.

6. Кількість підприємств, якими отримано статус уповноваженого (схваленого) експортера.

7. Кількість експортних митних декларацій, оформлених із сертифікатом.

Числові значення показників 5–7 буде визначено під час розробки базового звіту про відстеження результативності регуляторного акта.

IX. Визначення заходів, за допомогою яких здійснюватиметься відстеження результативності дії регуляторного акта

Відстеження результативності буде здійснюватися шляхом базового, повторного та періодичного відстеження результативності регуляторного акта за результатами обробки й аналізу статистичної інформації, розпорядником якої є Держмитслужба.

Базове відстеження результативності регуляторного акта буде проводитись через рік після набрання чинності наказом.

Повторне відстеження буде здійснюватися через два роки після набрання чинності наказом.

Періодичне відстеження здійснюватиметься кожні три роки після повторного.

Відстеження результативності регуляторного акта буде здійснювати Держмитслужба статистичним методом шляхом аналізу динаміки показників, вказаних у розділі VIII цього регуляторного акта.

У разі надходження пропозицій та зауважень щодо вирішення не врегульованих або проблемних питань буде розглянуто необхідність внесення відповідних змін.

В. о. Голови

Сергій ЗВЯГІНЦЕВ